

rozhodnouti. Může tak učiniti i při vadě podle čis. 2 i při vadě podle čis. 3 § 496 c. ř. s., ale vždy jde jen o doplnění, které ovšem jest různého rozsahu podle toho, zda jde o tu či onu vadu. Při vadě podle čis. 3, kde jde o odchýlné právní posouzení, musí býti stranám dovoleno, by svůj skutkový a průvodní přednes doplnily, pokud jest toho třeba podle správného právního posouzení věci, neboť jinak by se přičilo účelu zrušovacího usnesení, kdyby odvolací soud k takovému novému přednesu nesměl přihlížeti. Nikdy však nelze dovoliti nové námitky, vybočující z rámce pouhého doplnění a převádějící věc na zcela jinou kolej. Tomu brání předpis § 482 prvý odstavec c. ř. s. Co platí pro případ, že si odvolací soud sám doplnění provede, musí platiti i ve případě, že odvolací soud »odkáže věc procesnímu soudu k jednání a vynesení rozsudku« (§ 496 prvý odstavec c. ř. s.). Předpis § 482 prvý odstavec c. ř. s. zůstává v platnosti i při použití § 496 c. ř. s. a nelze připustiti, by oklikou přes tento předpis byly nové námitky ve věci doháněny. Nelze se tu odvolávati na předpis § 179 c. ř. s., neboť tento platí pro původní řízení, kdežto pro řízení podle § 499 c. ř. s. je tu dán rámeček ve zrušovacím usnesení, které nařizuje jen doplnění řízení k vůli odstranění shledaných vad (srv. také rozhodnutí čis. 453 sb. n. s.). Vše to platí podle §§ 503 čis. 2 a 513 c. ř. s. také pro řízení dovolací s odchýlkou, že dovolací soud nemůže nikdy sám řízení doplňovati. Pro názor tuto hájený mluví posléze i to, že ani soud odvolací nesmí vnášeti do sporu libovolně skutečnosti, jež by sice hověly jeho právnímu názoru, ale jež nemají v přednesech stran podkladu. To by odporovalo zásadě projednací. Proto mluví zákon v § 496 odst. 1 čis. 3 c. ř. s. o skutečnostech, které se »podle obsahu procesních spisů« zdají býti odvolacímu soudu důležitými. Musí tedy býti dán podklad ve spisech pro právní názor odvolacího soudu, podklad, který byl dán již v prvé stolici, nikoli snad teprve v novotách podle § 482 c. ř. s. nepřipustných. Jak bylo již dříve podotknuto, nezakládá nesprávný postup prvního i druhého soudu dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci podle § 503 čis. 4 c. ř. s., jenž má na mysli jen případy, že byl skutkový děj podřazen nepřipadnému právnímu předpisu, nebo že byl správně použitý právní předpis nesprávně vyložen, nýbrž mohl by založiti buď důvod vadnosti odvolacího řízení podle § 503 čis. 2 c. ř. s., nebo důvod rozporu se spisy v podstatné části podle § 503 čis. 3 c. ř. s., ježto zákaz novot podle § 482 prvý odstavec c. ř. s. brání odvolacímu soudu, by nepřihlížel k nové námitce, která pro něj podle procesního práva neexistuje. Ale na tom nezáleží, neboť žádnou měrou nelze doplňující jednání rozšiřovati na nové námitky mimo rámeček doplnění. Protože řízení nižších soudů zůstalo právě tak neúplným, jak bylo v prvním období sporu, bylo nutno zase postupovati podle § 510 c. ř. s.

Čís. 9500.

Rozluka (rozvod) manželství.

I nepřekonatelný odpor jest důvodem rozvodu manželství od stolu a lože.

Odpuštěných skutečností může se manžel podle § 14 písm. c) rozl. zák. dovolávat jen, provinil-li se vinný manžel znova anebo, dověděl-li se manžel, který odpustil, o jiné skutečnosti nastalé před odpuštěním a opravňující k návrhu na rozluku (rozvod).

I nevinný manžel musí snášeti rozluku (rozvod), přihodil-li se důvod rozluky (rozvodu) v jeho osobě, ale vinu jeho na rozvratu manželského společenství lze vysloviti jen, když porušil povinnosti uložené mu manželským svazkem.

Při výroku o vině na rozluce (rozvodu) lze přihlížeti jen k oněm skutečnostem, pro které se další manželské společenství stalo nemožným.

(Rozh. ze dne 30. prosince 1929, Rv I 1387/29.)

K žalobě manžela uznal procesní soud první stolice na rozvod manželství stran od stolu a lože z výhradné viny žalované manželky. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud rozhodnutí nižších soudů, pokud jím bylo manželství stran rozvedeno od stolu a lože, potvrdil, ve výroku o vině je však změnil v ten rozum, že rozvodem není vinna ani ta ani ona strana.

Důvody:

První soud uznal na rozvod manželství stran z výhradné viny manželčiny pro velmi citelné, opětovné ubližování, jehož se dopouštěla žalovaná proti manželu, zlehčujíc nadávkami jeho tělesné vady, pro styky žalované s Juliem M-em a pro ochuravění žalované příjici. Odvolací soud odmítl první z těchto tří důvodů, uznal, že styky s Juliem M-em dopustila se žalovaná manželské nevěry, že však toto provinění bylo již v roce 1926 odpuštěno, zjistil, že není prokázáno zavinění žalované na její nemoci a že žalobci netřeba se báti nákazy, ale potvrdil přece rozsudek prvního soudu, poněvadž »žalobci se musí způsobem duševně odůvodněným vnucovat jistota«, že se žalovaná dopustila s Juliem M-em nebo s jiným mužem cizoložství a při tom se nakazila. Odvolací soud míní, že následkem těchto žalobcových pocitů jest rozvrat manželství a že žalovaná jej zavinila svým poměrem s M-em. Skutečným důvodem rozvodu jest mu tedy žalobcův nepřekonatelný a nezaviněný odpor k manželce. Po stránce skutkové jest zjištění odvolacího soudu, že takový odpor u žalobce po zjištění pravé povahy manželčiny churavosti vznikl, závazným, a sama dovolatelka nemá, co by proti němu přednesla. Po stránce právní jest souhlasiti s odvolacím soudem, že zjištěný odpor jest dostatečným důvodem k povolení požadovaného rozvodu. V § 109 obč. zák. není sice nepřekonatelný odpor uveden mezi důležitými důvody, z nichž lze povoliti rozvod od stolu a lože, ale tyto důvody jsou tam vypočítány jen příkladmo a nejsou jimi vyloučeny jiné,

stejně závažné důvody, které stejně znemožňují dosažení účelů manželství. Že v souzeném případě nepřekonatelný odpor žalobce vedl k hlubokému rozvratu manželství, pro nějž nelze na manželech spravedlivě požadovati, by pokračovali v manželském společenství, plyne ze zjištění odvolacího soudu, že manželé žijí sice ještě ve společném bytě, ale při tom si vzájemně nadávají způsobem, který by, posuzován jsa o sobě, mohl zakládati samostatný rozvodový důvod opětovného těžkého ubližování podle § 109 obč. zák. Nelze však souhlasiti s výrokem odvolacího soudu o vině na rozvodu. Dovolání vytýká právem napadenému rozsudku vnitřní rozpor, poněvadž zjišťuje, že manželská nevěra byla odpuštěna již v roce 1926 a že vina na onemocnění příjící nebyla žalované prokázána, ale přece uznává žalovanou vinnou rozvodem. Odpuštěných skutečností může se manžel podle § 14 písm. c) rozlukového zákona čís. 320/1919 dovolávati jen, provinil-li se vinný manžel znova nebo dověděl-li se manžel, který odpustil, o jiné skutečnosti před odpuštěním nastalé a k návrhu na rozluku (rozvod) opravňující. Ježto podle zjištění odvolacího soudu skutečné provinění žalované, její styky s M-em, bylo již přede dvěma lety odpuštěno a další provinění nebylo jí dokázáno, nelze jí přiřítati vinu na nynějších pocitech manžela, jež činí mu nemožným pokračovati v manželském společenství. Nepřekonatelný odpor u žalobce vznikl sice bez jeho viny, ale proto ještě nemá na něm viny žalovaná. Náзор prvního soudu, že sluší žalovanou uznati vinnou, poněvadž důvod rozvodu, pohlavní onemocnění, vznikl, byť i jen náhodou, v její osobě, přiči se samému pojmu viny. Ustanovení § 1311 obč. zák. o náhradě nahodilé škody, jehož se první soud dovolává, má v manželském řízení jistou obdobu, neboť i nevinný manžel musí snášeti rozvod a rozluku, přihodil-li se důvod rozvodu nebo rozluky v jeho osobě, ale vinu jeho na zrušení manželského společenství lze vysloviti jen, když porušil povinnosti uložené mu manželským svazkem, dopustil se tedy určitého bezpráví, jež jest podle § 1294 obč. zák. rozlišovati od náhody. První soud uznal na rozvod z výhradné viny žalované také pro velmi citelné opětné ubližování, jehož se dopustila nadávkami vztahujícími se na tělesné vady žalovaného, jako »buckliger, rotnasiger Kerl«. Odvolací soud zdůrazňuje proti tomu právem, že nadávky byly vzájemné a že i žalobce nadával žalované opětně způsobem, který se jí musil těžce dotknouti. Tak naváděl dne 4. října 1928 nedospělého syna žalované, by matce řekl: »syphilitische Sau«. Odvolací soud zjišťuje dále, že vzájemné nadávky nebyly důvodem manželského rozvratu, nýbrž jeho následkem a projevem. Že má pravdu, o tom svědčí sama žaloba, jež se o nadávkách zmiňuje jen mimochodem a za hlavní důvod požadovaného rozvodu označuje cizoložství a nakažlivou chorobu žalované. Také podle pravidla, že se stejná pochybení vyrovnávají na vzájem, »paria delicta mutua compensatione tolluntur«, nelze ani při rozhodnutí o rozvodu, ani při rozhodnutí o vině přihlížeti ke vzájemným nadávkám, když není zjištěno, za jakých okolností byly proneseny, neboť ani těžké nadávky, byly-li proneseny v nezaviněném rozčilení a odvetou za jiné příkoří, nelze pokládati za velmi citelné ubližování. Při výroku o vině lze přihlížeti jen k oněm skutečnostem, pro které se další společenství manželské stalo

nemožným, k těm však v souzeném případě vzájemné nadávky nenáležely. Musilo býti proto dovolání částečně vyhověno a vysloveno, že ani ta ani ona strana nemá viny na rozvodu.

Čís. 9501.

K dohodě o příslušnosti podle § 104 j. n. stačí doložka: »splatno a žalovatelné v X.« v objednacím lístku, jež objednatel (kupec) potvrdil svým podpisem, třebas jej nečetl.

(Rozh. ze dne 30. prosince 1929, R II 324/29.)

Žalobce zadal žalobu na ujednaném sudišti. K námitce nepřislušnosti soud první stolice žalobu odmítl. Rekursní soud zamítl námitku nepřislušnosti. **Důvody:** Jest splněna příslušnost prvního soudu podle § 104 j. n. Žalovaný přistoupil podpisem objednacího lístku k výhradě o příslušnosti a jest tím vázán, aniž se může vymlouvat, že mu nebyla přečtena nebo že si jí sám nepovšiml. Jsouť úmluvy tohoto způsobu obvyklé v obchodním životě. Zvláštního upozornění na prorogační doložku v objednacím lístku bylo by potřebí jen tehdy, kdyby šlo o osobu, která nezná obchodní zvyk. Tuto neznalost nelze předpokládati u žalovaného obchodníka. Opomenul-li žalovaný při podpisu objednacího listu péči řádného kupce, musí sám nésti následky svého nedopatření.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Stěžovateli jest sice přisvědčiti v tom, že se žalobkyně neodvolávala v žalobě a v řízení podle § 261 c. ř. s. na obchodní zvyk a že netvrdila, že se stěžovatelem byla již dříve v obchodním styku. Tím však není vyvrácen správný závěr rekursního soudu, že k dohodě o příslušnosti podle § 104 j. n. stačí doložka: »splatno a žalovatelné v Brně« v objednacím lístku, jež potvrdil objednavatel svým podpisem. Dohoda o příslušnosti uskutečnila se tím, že zástupce žalující firmy předložil žalovanému jeho objednávkou vyplněný a uvedenou doložku obsahující objednáci list, na kterém žalovaný potvrdil, že jej po prohlédnutí vlastní rukou podepsal. Tomuto právnímu závěru není na újmu, že podle zjištění soudů nižších stolic zástupce žalující strany příslušnost soudu se žalovaným ústně neujednal, že mu objednáci lístek nepřečetl a že ani žalovaný sám objednacího lístku nepřečetl. Správně poukazuje rekursní soud k tomu, že jest žalovaný obchodníkem a když při objednávkě nedbal obyčejné péče řádného kupce tím, že si objednáci list nepřečetl, jde to na jeho vrub. I podle názoru dovolacího soudu jde při podpisu na objednacím listu o úkon, který, uváží-li se všechny soudy nižších stolic zjištěné okolnosti, nedopouští s hlediska ustanovení § 863 obč.